

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

Upppig AB
Fittja gård
749 62 ÖRSUNDSBRO

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till fortsatt och utökad djurhållning och fortsatt och utökad fodermedelstillverkning vid Upppig AB,s anläggning på fastigheten Vängsta 5:6 i Enköpings kommun

Platsnummer 0381-90-023

SNI-kod 01.1-1 och 15.61-2 (verksamhetskod 1.10 respektive 15.340)

BESLUT

Tillstånd

Länsstyrelsen i Uppsala län, miljöprövningsdelegationen (MPD), meddelar Upppig AB (org.nr. 556543-0278) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) att bedriva djurhållning avseende svinproduktion inom fastigheten Vängsta 5:6 i Enköpings kommun. Tillståndet omfattar en djurhållning om högst 500 djur-enheter varav högst 3 200 platser för slaktsvin.

Länsstyrelsen meddelar vidare Upppig AB tillstånd enligt samma lagrum att vid anläggningen tillverka högst 3 500 ton spannmålsfodermedel per år.

Verksamheterna klassas enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med **SNI-kod 01.1-1**, anläggning för djurhållning med mer än 2 000 platser för slaktsvin som är tyngre än 30 kg (prövningsnivå B) och med **SNI-kod 15.61-2**, anläggning för tillverkning av kvarnprodukter för en produktion av mer än 50 ton men högst 50 000 ton per år. Enligt den nya bilagan till ovannämnda förordning klassas djurhållningsverksamheten med verksamhetskod 1.10, prövningsnivå B (tillståndsplikt med prövning i länsstyrelsen). Fodermedelstillverkningen i aktuell omfattning omfattas inte längre av varken tillståndsplikt eller anmälningsplikt (U).

Tillstånden gäller tills vidare.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA **BESÖKSADRESS:** HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 **TELEFAX:** 018 -towa **E-POST:** tomas waara@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 **ORGANISATIONSNUMMER:** 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

2 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § MB miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor för verksamheten

Utöver vad som gäller för jordbruk och annan verksamhet enligt t.ex. 12 kap. MB, förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket samt vad som framgår enligt Jordbruksverkets allmänna råd (2005:1) om lagring och spridning av gödsel m.m. föreskriver Länsstyrelsen att följande slutliga villkor ska gälla för verksamheten.

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Uppig AB angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till tillsynsmyndigheten.
2. Gödseln ska hanteras på sådant sätt att läckage och spill förhindras och så att olägenheter för människors hälsa och trevnad inte uppkommer.
3. Lagringskapaciteten av stallgödsel ska motsvara minst 10 månaders gödselproduktion från anläggningen.
4. Senast inom sex månader ska till tillsynsmyndigheten inlämnas ett förslag till kontroll av gödselproduktionen vid anläggningen.
5. Analys av flytgödselns växtnäringssinnehåll ska ske minst en gång per år. Journal ska föras över vilka som tagit emot eller köpt gödsel. Vidare ska det framgå aktuella spridningsavtal, datum för hämtning och mängd gödsel som hämtas. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.
6. Kemiska produkter, diesel och avfall ska hanteras på ett sådant sätt att det inte medför smittorisk eller olägenheter för människors hälsa eller miljön, att spill eller läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, ytvatten eller grundvatten inte kan ske.
7. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras på tät, invallad yta under tak. Invallningen skall rymma en volym som motsvarar den största behållarens volym plus minst 10 % av summan av övriga behållares volym.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

8. Buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder som riktvärde* inte överstiger
50 dB(A) dagtid vardagar (kl. 07-18),
45 dB(A) dagtid lördag, söndag och helgdag (kl. 07-18),
45 dB(A) kvällstid (kl. 18-22) och
40 dB(A) nattetid (kl. 22-07)
Om hörbara toner eller impulsljud förekommer ska de angivna värdena för ekvivalent ljudnivå sänkas med 5 dB(A)-enheter. Momentana ljud mellan kl. 22-07 får som riktvärde* inte överstiga 55 dBA vid bostäder.

* Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids medför en skyldighet för bolaget att vidta sådana åtgärder att värdet kan hållas.

Länsstyrelsen överlåter med stöd av 19 kap. 5 § 8 jämfört med 22 kap. 25 § tredje stycket MB åt tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor om gödselbrunnarnas och gödselplattornas storlek.

Uppskjutna frågor

Länsstyrelsen uppskjuter med stöd av 19 kap. 5 § 10 jämfört med 22 kap. 27 § MB under en provotid fastställande av slutliga villkor för omhändertagande gödsel från anläggningen. Uppig AB ska senast den 1 juli 2012 redovisa en utredning över tekniska och ekonomiska möjligheter att inom anläggningen uppföra och driva en biogasanläggning för omhändertagande av stallgödsel från den egna produktionen.

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket jämfört med 19 kap. 5 § första stycket 11 MB att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

Länsstyrelsen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § första stycket 6. MB länsstyrelsens beslut den 6 december 1996 (dnr. 244-4396-96) samt länsstyrelsens beslut den 18 december 2003 (dnr. 555-4876-00).

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte tillståndshavaren från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

4 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

Ytterligare regler om miljöhänsyn i jordbruket finns i t.ex. 12 kap MB, i förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring och i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket. Vidare innehåller Jordbruksverkets allmänna råd (2005:1) råd för tillämpningen av den miljöhänsyn i samband med lagring och spridning av gödsel som anges i ovan nämnda förordningar och föreskrifter. Vidare skall Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur och människor beaktas.

Uppig AB ska fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön (26 kap. 19 § MB) samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Varje år före utgången av den 31 mars ska miljörapporten inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § MB). Miljörapporten ska utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2006:9 om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Enligt 2 kap. MB gäller vissa allmänna hänsynsregler som ska iakttas. Särskilt erinras om 2 kap. 4 § vari föreskrivs om skyldigheten att undvika sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljö om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med bestämmelserna i 5 och 21 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, skall den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § samma förordning snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet.

Avgift för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet ska enligt 2 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt MB betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Om verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör ska detta i god tid före nedläggning anmälas till tillsynsmyndigheten. Tillståndshavaren ansvarar för att undersöka om mark- och vattenområden, byggnader och anläggningar är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön och i så fall även ansvara för att efterbehandling sker (10 kap. MB).

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tidigare beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län meddelade genom beslut den 6 december 1996 (dnr. 244-4396-96) tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) till att bedriva anläggning för djurhållning med plats för högst 3 200 slaktsvin, för fodermedelsfabrik för en produktion av högst 2 000 ton spannmålsfodermedel per år samt för en siloanläggning för torkning, rensning eller lagring av spannmål.

Vidare beslutade Länsstyrelsen den 18 december 2003 (dnr. 555-4876-00) om ändring av verksamheten avseende lagringsvolymen för gödsel.

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten den 15 januari 2007. Enligt bilaga 1 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar antas verksamheten medföra betydande miljöpåverkan.

Inför samrådet den 24 maj 2007 på anläggningen skickades personlig inbjudan till samrådet ut till samtliga närboende samt till den lokala Naturskyddsföreningen. Av de kallade kom 6 personer. Under samrådet diskuterades bl.a. gödselhanteringen, transporter, lukt och ammoniak. Inga invändningar framfördes mot den planerade utökningen av djurhållningen.

Ansökan med åtaganden och yrkanden

Uppig AB, nedan kallad bolaget, har ansökt om tillstånd enligt 9 kap. MB att utöka djurhållningen. Tillstånd söks för 500 djurenheter. Antalet platser för slaktgrisar är oförändrat men 500 suggor tillkommer. Därigenom införs integrerad produktion av slaktsvin. Årsproduktionen av slaktgrisar beräknas bli ca 10 500. Vidare har bolaget ansökt om tillstånd till utökad fodermedelsproduktionen till ca 3 500 ton spannmålsfoder/år.

Ärendets handläggning

Tillståndsansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, inkom till Länsstyrelsen den 20 juli 2007. Länsstyrelsen begärde kompletteringar av miljökonsekvensbeskrivningen. Begärda kompletteringar har kommit in.

Ärendet kungjordes i Enköpingsposten den 11 mars 2008, i Uppsala Nya tidning den 12 mars 2008. Miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun har remitterats ärendet.

Yttrande har inkommit från Miljö- och byggnadsnämnden.

Bolaget har fått del av Länsstyrelsens förslag till beslut i ärendet och har beretts tillfälle att bemöta vad som anförts. Bolaget har därefter inte hörts av.

SAMMANFATTNING AV SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Nuvarande och planerad verksamhet

Nuvarande verksamhet har tillstånd enligt miljöskyddslagen att bedriva anläggning för djurhållning med plats för högst 3 200 slaktgrisar, för fodermedelsfabrik för en produktion av högst 2 000 ton spannmålsfodermedel/år samt för siloanläggning för torkning, rensning eller lagring av spannmål. Bolaget har idag en årsproduktion av ca 9 500 slaktsvin. Växtodling förekommer ej.

Planerna på utbyggnad innebär att övergå till integrerad produktion. Då tillkommer 500 suggor. Årsproduktionen av slaktgrisar beräknas bli 10 500 grisar. Utökningen av verksamheten innebär byggnation av sinsuggstall, BB-avdelning och tillväxtavdelning samt förvar av stallgödsel.

Lokalisering och planförhållanden

Anläggningen ligger i ett jordbrukslandskap omgiven av åkermark med mindre skogsdungar. Terrängen är flack. Området avvattnas via Dumdals dike ut till viken Oxen i Mälaren. Dumdals dike ligger ca 400 m österut från anläggningen. Avståndet till Hjalsta samhälle i söder är ca 1,3 km. Inom 500 m från anläggningen finns en bostadsbyggnad, bakom en skogsdunge 200 m nordväst om anläggningen. Fastigheten Vängsta 5:6 ligger utanför områden som är skyddade enligt kulturminneslagen. Nybyggnation inom fastigheten kan därför tillkomma utan hinder av kulturminneslagen. På fastigheten finns inga värdefulla natur- eller friluftsområden, hotade växt- och djurarter. Två Natura 2000 områden finns ca 1200 m från anläggningen, ett nordväst om och ett sydväst om. Bolaget berörs inte av några ytterligare bestämmelser.

Gödselhantering

Idag består all gödselproduktion av flytgödsel. Nuvarande lagringskapacitet av gödsel knutet till anläggningen är 4 103 m³, därtill tillkommer möjlighet att lagra 1 000 m³ gödsel på Landsberga gård enligt kontrakt. Gödselbrunnen på Landsberga gård har dock inte nyttjats.

Bolaget bedömer, utifrån egna beräkningar, att den befintliga gödselproduktionen under tio månader är 4 580 m³. Den planerade tillkomsten av suggor i produktion beräknas medföra att flytgödselproduktionen, under tio månader, ökar med ca 3 250 m³. Då lagringskravet är 10 månader anser bolaget att behovet av lagrings-

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

7 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

kapacitet kommer att uppgå till 7 830 m³. Alternativt kan, beroende på vilket stallsystem som installeras, suggornas gödselproduktion komma att ske i form av fastgödsel och urin.

Enligt Jordbruksverkets Allmänna Råd (2005:1) behöver företaget 571 ha spridningsareal. Tillgänglig spridningsareal, genom avtal, är 652 ha.

All hämtning och spridning av gödseln görs på kontrakt av andra verksamhetsutövare.

Utsläpp till luft och lukt i omgivningarna från stallarna

Ammoniakförlusterna har beräknats via schablon, med 3 kg ammoniak/slaktgrisplats och 10 kg ammoniak/suggplats. Förlusterna uppskattas uppstå i stallar samt vid lagring av gödsel. Ammoniakförlusterna kommer totalt sett att öka vid verksamheten från dagens 9,6 ton per år till 14,6 ton per år.

Genom att kontinuerligt arbeta för att optimera utfodringen, använda ammoniakabsorberande torv i ströblandningen minskar risken för ammoniakförluster. Gödselbrunnarna bottenfylls och har ett stabilt svämtäcke. Bolaget kommer att ställa krav på mottagare av gödseln att sprida i växande gröda, sprida med släpslang i samband med nedbrukning samt använda myllningsaggregat vid spridning i vall.

Risken för luktolägenhet bedöms som liten eller måttlig. Störst risk för störning från anläggningen är i samband med omrörning i gödselbrunnarna. Detta sker vid tre tillfällen per år och aldrig inför helger, storhelger eller fester.

Avfall

Den dominerande avfallstypen är gödsel som genomspridningsavtal nyttjas i närliggande lantgårdars växtodling. Av övrigt avfall kan nämnas kadaver, förpackningsavfall, foderrester och farligt avfall.

Självdöda djur förvaras i kontainer och hämtas av Svensk Lantbrukstjänst.

Vattenförbrukning

Vatten tas från egen vattentäkt. Ny vattentäkt planeras p.g.a. saltinslag i den befintliga. Vattenspill från dricksvattenanläggningen har begränsats genom bitventiler samt kalibrering och högtryckstvätt används för rengöring av lokalerna. Den huvudsakliga vattenanvändningen åtgår till foderhanteringen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

8 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

Energianvändning

Elförbrukningen uppgår till ca 250 000 kWh per år. Efter utökningen beräknas elförbrukningen uppgå till ca 400 000 kWh per år. Energibesparande lågenergilampor och lysrör finns. Elförbrukningen kan sänkas genom att en effektivare foderberedning installeras vid framtida byte. De nya byggnaderna kommer att uppföras enligt bästa möjliga teknik. Uppvärmningen av stallarna sker idag med fossilt bränsle, ca 17 m³ eldningsolja per år. Bolaget avser att avveckla all eldningsolja och undersöker alternativa bränslesystem som bibränsle och biogas.

YTTRANDEN

Miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun har inget att erinra mot en utökning av djurhållningen enligt ansökan.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har ändrats (SFS 2007:674) varvid en helt ny bilaga tillkommit. Ändringen av 28 § trädde i kraft den 1 augusti 2007 medan ändringarna i övrigt och den nya bilagan trädde i kraft den 1 januari 2008. Enligt övergångsbestämmelserna ska emellertid äldre bestämmelser gälla för prövningen och handläggningen av mål och ärenden som inletts före den 1 januari 2008.

Förevarande ärende har inletts före den 1 januari 2008, varför äldre bestämmelser skall gälla för prövningen i ärendet.

Som anförts ovan omfattar det tidigare tillståndet den 6 december 1996 (dnr. 244-4396-96) enligt miljöskyddslagen

- 1) anläggning för djurhållning med högst 3 200 slaktsvin (MF-punkt 11.01),
- 2) fodermedelstillverkning av högst 2 000 ton per år (MF-punkt 31.21.03) och
- 3) lagring m.m. av spannmål i silo (MF-punkt 31.22).

Av ovannämnda verksamheter är det endast djurhållningen som är tillståndspliktig (SNI-kod 01.1-1) med prövning i länsstyrelsen (B). Fodermedelstillverkningen i aktuell omfattning är anmälningspliktig (SNI-kod 15.61-2) med prövning i den kommunala miljönämnden (C). Lagring av spannmål i silo är varken tillståndspliktig eller anmälningspliktig verksamhet (U).

Den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet får enligt 9 kap. 6 § tredje stycket MB ansökan om tillstånd till verksamheten även om det inte krävs tillstånd. Ansökan om tillstånd till fodermedelstillverkningen får anses ha skett på sådan frivillig grund. Länsstyrelsen får i övrigt anföra följande.

Enligt den i ärendet tillämpliga bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd klassas djurhållningsverksamheten med **SNI-kod 01.1-1**, anläggning med mer än 2 000 platser för slaktsvin, tyngre än 30 kg, avsedda för produktion (prövningsnivå B) och fodermedelstillverkningen med **SNI-kod 15.61-2**, anläggning för tillverkning av kvarn produkter för en produktion av mer än 50 ton men högst 50 000 ton per år. Vidare omfattas djurhållningsverksamheten av IPPC-direktivet (Rådets direktiv 96/61/EG) bil. 1, pkt 6.6 b.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen som bifogats ansökan bedöms vara tillräcklig i förhållande till de krav som ställts i 6 kap. MB. Den kan därför godkännas.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § MB skall Länsstyrelsen säkerställa i ärendet att de miljö kvalitetsnormer som meddelats enligt 1 § samma kapitel uppfylls. Regeringen har i förordningen (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft fastställt sådana normer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Regeringen har också utfärdat en förordning (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Länsstyrelsen finner att den sökta verksamheten inte kommer att medföra att någon miljö kvalitetsnorm enligt ovan nämnda förordningar kommer att överskridas.

Lokalisering

Enligt 2 kap. 6 § MB skall det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet skall kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vid en tillståndsprövning enligt 9 kap. MB ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. MB tillämpas i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Ett tillstånd eller en dispens får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Området omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser. Hinder mot tillstånd utifrån detaljplanesynpunkt eller utifrån områdesbestämmelsesynpunkt föreligger därför inte.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

10 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

Ansökan innebär att befintlig djurhållning utökas. Området med dess odlingsmarker är väl lämpat för jordbruksverksamhet.

En bostadsfastighet ligger inom 500 m från anläggningen. De störningar som kan uppstå är framförallt i form av lukt, flugor och buller. Bostaden ligger i skydd av en mindre skogsdunge. Den planerade utökningen bedöms dock inte ge upphov till någon påtaglig ökad störning. För bostäder belägna längre bort än 500 m bedöms risken för luktstörningar från djurstallarna som liten.

Luktproblem kan uppstå även vid de marker där gödseln sprids. Bolaget har dock ingen rådighet över hur och när gödseln sprids annat än genom avtalade krav gentemot köparen av gödseln. Vid spridning av gödsel vilar ansvaret, att gällande föreskrifter följs och att hänsyn i tillräcklig omfattning tas för att motverka olägenhet för människors hälsa och miljön, på utföraren.

På fastigheten finns inga värdefulla natur, kultur- eller friluftsområden. Två Natura 2000 områden finns ca 1 200 m från anläggningen, ett nordväst och ett sydväst därom. Den planerade utökningen av verksamheten bedöms inte påverka skyddsintressena för dessa områden. Verksamheten får även anses vara förenlig med god hushållning av mark och vatten.

Miljöbalkens mål

Enligt 1 kap. 1 § MB syftar bestämmelserna i balken till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Av de nationella och regionala miljömålen kommer verksamheten främst att påverka miljömålet "Ingen övergödning".

Den planerade utökningen bör enligt Länsstyrelsens bedömning inte få leda till ökad negativ påverkan på yt- och grundvatten eller på människors hälsa, inte heller minska förutsättningarna för biologisk mångfald. Förutsatt att verksamheten vidtar skyddsåtgärder anser Länsstyrelsen att ett tillstånd till verksamheten inte motverkar miljöbalkens mål.

De allmänna hänsynsreglerna

Enligt 2 kap. 2 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till

verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet (det s.k. kunskapskravet).

Enligt 2 kap. 3 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (den s.k. försiktighetsprincipen). I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 4 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga (den s.k. produktvalsprincipen). Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism.

Enligt 2 kap. 5 § MB ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning (de s.k. hushållnings- och kretsloppsprinciperna). I första hand ska förnybara energikällor användas.

Sökanden får anses ha tillräckliga kunskaper för att driva verksamheten i överensstämmelse med hänsynsreglerna i 2 kap. MB. I ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har sökanden redovisat vilka störningar för människors hälsa och miljön som verksamheten kan innebära och angivit åtgärder för att minska dessa.

Länsstyrelsen anser att villkor ska föreskrivas avseende hantering av gödsel, kemikalier, avfall och buller. Avgörande är tolkningen av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. En förordning eller föreskrift hindrar inte tillståndsmyndigheten att i enskilda fall skärpa eller förtydliga krav. Praxis vid prövning av miljöfarlig verksamhet är att generella villkor meddelas t.ex. beträffande lagring av kemikalier och buller.

Länsstyrelsen har vid handläggning av detta ärende beaktat förorenad mark och nedläggning av verksamheten men inte bedömt det motiverat med särskilda

villkor i dessa frågor. Risken för förorenad mark är liten. Verksamhetsutövaren bör dock meddela tillsynsmyndigheten när djurhållningen upphör på fastigheten. Energianvändningen ger inte någon anledning till särskilda villkor. Länsstyrelsen ser positivt på arbetet med att finna alternativa energiformer att ersätta fossilt bränsle med och förutsätter att bolaget fortlöpande arbetar med energi-effektivisering. De nya byggnaderna kommer att uppföras med bästa möjliga teknik vad avser uppvärmning och ventilation.

Allmänna villkoret (villkor nr 1)

Villkoret innebär att tillståndshavaren är skyldig att följa vad som uppgivits i ansökan och vad man i övrigt har åtagit sig i ärendet om inget annat sägs i detta beslut. Villkorsformuleringen följer gällande praxis och innebär att innehållet i ansökan och övriga åtaganden i ärendet får samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut. Mindre ändringar av verksamheten ska anmälas till tillsynsmyndigheten på det sätt som anges i 22 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Gödselhantering (villkor 2-5)

Gödselhantering kan ge upphov till olägenhet för människors hälsa och miljön, bl.a. i form av lukt, flugor, förorening av yt- och grundvatten m.m. Bolaget ska så långt som möjligt verka för att olägenheter för människors hälsa och miljön inte uppstår.

Verksamheten ligger i nitratkänsligt område enligt förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket. Åtgärder som syftar till att minska förluster av kväve men även fosfor är angelägna både ur miljö- och hushållningssynpunkt. Bolaget ska enligt ovanstående förordning ha utrymme för lagring av stallgödsel som minst motsvarar en gödselproduktion på tio månader. Vilket gödselsystem som kommer att användas för suggor i produktion påverkar behovet av gödselbrunnar för flytgödsel. Enligt Jordbruksverkets riktlinjer för gödsling och kalkning (rapport 2007:22) motsvarar den tilltänkta produktionen ett lagringsbehov på 10 290 m³ om all produktion är i form av flytgödsel. Enligt bolagets egna beräkningar är lagringsbehovet endast 7 830 m³. Den lägre gödselproduktionen motiveras med minskat spill från vattenniappar samt noggrann kontroll av vattenhalt i blötfoder. I sin komplettering har bolaget redovisat det underlag man har haft för beräkning av nuvarande gödselproduktion, d.v.s. att 3 200 slaktsvin ger upphov till 4 580 m³ gödsel under en 10 månaders period. Länsstyrelsen finner dock att underlaget är för begränsat för att ligga till grund för en bedömning av den verkliga gödselproduktionen under ett år. Då det är bolagets mening att verksamheten ger upphov till mindre gödselmängder än vad som kan beräknas utifrån Jordbruksverkets normtal ska bolaget tydligt kunna visa att så är fallet. Mot bakgrund av att bolaget har två alternativ avseende hantering av suggornas gödselproduktion, samt att det inte är klarlagt vilka gödselolymer produktionen

ger upphov till, väljer Länsstyrelsen att inte fastställa någon exakt volym för lagringskapaciteten av stallgödsel. I stället förordar Länsstyrelsen funktionsvillkoret att det ska finnas lagringskapacitet för 10 månaders gödselproduktion. Möjligheten att, vid behov, fastställa slutliga villkor om gödselbrunnarnas och gödselplattors storlek överläts åt tillsynsmyndigheten.

Kväveförluster, i form av ammoniak, sker under stallgödselns hela hanteringskedja, fodring, hantering i stallar, under lagring och vid spridning. Åtgärder vid spridning av stallgödsel är särskilt viktiga eftersom de utgör en stor del av den totala ammoniakförlusten från stallgödsel och för att spridningen är det sista steget i kedjan. Vidtas inte åtgärder där är det risk för att man förlorar en stor del av effekten av åtgärder man gjort i tidigare led. Ammoniakavgången är hög omedelbart efter spridning vilket motiverar att gödseln brukas ned så snart som möjligt. På obevuxen mark bör nedbrukning/nedmyllning ske omgående efter spridningstillfället, dock senast samma dag. Vid spridning i växande vall bör spridning med myllningsaggregat övervägas. Tidpunkten, såväl tid på året som aktuella väderleksförhållanden, för spridning av stallgödsel har stor betydelse för ammoniakförlusterna och luktpåverkan. Enligt Jordbruksverkets Allmänna råd (2005:1) bör inte flytgödsel och urin spridas under hösten i eller inför sådd av höststråsäd, inte heller under hösten inför vårsådd. Bolaget har inte egna marker för spridning av gödsel utan all gödseltransport och gödselspridning sker av andra verksamhetsutövare som har spridningsavtal med bolaget. Därmed har bolaget endast möjligheten att i avtal ställa krav på hur gödseln ska spridas och kan inte hållas ansvarig för eventuell olägenhet som uppstår vid spridning. Tillsynsmyndigheten kan dock ställa krav, om så är motiverat ur hälso- eller miljöskyddssynpunkt, riktade direkt till dem som sprider gödseln. Länsstyrelsen anser det därför skäligt att bolaget för journal över vilka som hämtat gödsel, mängd gödsel samt datum för hämtning. För att mottagaren av gödsel ska kunna ge rätt giva måste gödselns näringsinnehåll vara känt. Bolaget ska därför årligen analysera flytgödselns växtnäringsinnehåll.

Enligt 2 kap. 5 § MB skall alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. Som ett led i gödselhanteringen bör därför möjligheten att ur gödseln utvinna biogas beaktas. Förutom att stora mängder energi kan utvinnas bidrar också rötningen av gödseln till att en bättre produkt erhålls för spridning som växtnäringsämne, bl.a. genom att lukttörningar vid spridning minskar och att växttillgängligheten av kväve ökar. Bolaget har kompletterat ansökan med en förstudie om möjligheten att producera biogas vid anläggningen. Enligt rapporten finns goda förutsättningar för biogasproduktion på gården. Investeringskostnaden för en biogasanläggning är dock hög och flera osäkerhetsfaktorer finns kring energimarknaden. Länsstyrelsen finner att det för närvarande saknas förutsätt-

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

14 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

ningar att bedöma skäligheten i ett krav på rötning av gödsel och uppskjuter därför frågan om slutliga villkor för rötning av gödsel under en provotid på 4 år.

Frågan om eventuell förbränning av kadaver är inte prövad genom detta tillstånd.

Kemikalier och avfall (villkor 6-7)

Drivmedel, kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras och hanteras så att omgivningen skyddas mot föroreningar. Avfall och restprodukter ska om möjligt nyttiggöras.

Buller (villkor 8)

Riktvärdet för externt industribuller vid nyetablering, i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd 1978:5, är vedertagen praxis.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Om föreskrivna villkor iakttas anser Länsstyrelsen att verksamheten, så som den beskrivits i ansökan och övriga handlingar som inkommit i ärendet, är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB, med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med MB:s allmänna mål i 1 kap 1 § MB. Tillstånd ska därför lämnas till verksamheten.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga 1.

Beslut om kungörelsedelgivning

Se bilaga 2.

Beslut i ärendet har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagit länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöskyddsskydds-handläggare Tomas Waara, miljöenheten.

Roger Gustafsson

Ing-Marie Askaner

BILAGOR

1. Hur man överklagar
2. Beslut om kungörelsedelgivning

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

15 (15)

2008-08-21

Dnr: 551-1636-07

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun, 745 80 Enköping

Kommunstyrelsen i Enköpings kommun, 745 80 Enköping